

Uçuk kaçık bir polisiye parodisi

Hastalık Hastası Kiralık Katil romanının İspanyol yazarı Juan Jacinto Munoz Rengel'in güçlü bir mizah duygusu var. Sizi çaktırmadan ele geçiriyor

Yazıya Moliere'in *Hastalık Hastası* oyunundan bir alıntıyla başlamak yerinde olacak: "Bütün keramet cübbe ve takkede. Bunlarla konuştuğunuzda bütün zıvalıklar bilgelğe, bütün budalalıklar hikmete dönüşür."

Hastalık Hastası Kiralık Katil romanındaki katilimizin cübbesi de yok takkesi de. Bu yüzden söyledikleri ilk bakışta budalaca zıvalıklar gibi. Ama okudukça kendince bir hikmete sahip olduğunu düşünmeden edemiyorsunuz. Ayrıca her sayfada kıkır kıkır gülmeden de duramıyorsunuz; çünkü İspanyol yazar Juan Jacinto Munoz Rengel'in güçlü bir mizah duygusu var. Sizi çaktırmadan ele geçiriyor, son sayfaya kadar da yakanızı bırakmıyor.

Katilin kör talihi

Bu uçuk kaçık polisiye parodisi, Selay Sarı'nın güzel çevirisiyle Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlandı. Klasik anlamda bir suç romanı sayılmaz ama polisiyenin klişelerini kullanarak kendisine gayet özgün ve absürt bir dünya yaratıyor.

Bir çeşit suç hikâyesi anlatıyor Rengel: Kiralık katil Mario Yurkievich parası peşin ödenmiş işini halletmek için Arjantin asıllı Eduardo Blaisten'i Madrid sokaklarında gölge gibi takip ediyor. Ne var ki aylarca süren takip bir türlü amaca ulaşmıyor çünkü katilimizin kendi deyişiyle kör talihi, ona engel olmanın bir yolunu her defasında buluyor. Zaten söze daha ilk sayfada "Bir günlük ömrüm kaldı, ölümden on beş binini esirgedikten sonra bana kalan tek bir gün" diye başlayan bir katilden ne hayır gelir?

Profesyonel olduğunu söyleyip dursa da Mario'nun asıl özelliği azılı bir hastalık hastası olması. AIDS'den Yabancı Aksan Sendromu'na, vertigodan Nörolojik Görme Algısı İşleme Bozukluğu'na kadar onlarca hastalıktan muzdarip olduğunu düşünüyor. Kafayı hayali hastalıklarına o kadar takmış ki işine gücüne odaklanamıyor.

Moliere'e selam

Bunlar yetmezmiş gibi Kantçı ahlak sahibi. Yani dünyanın nasıl davranmasını bekliorsa öyle davranıyor. Bundan anladığı da mesleğini düzgün yapmak için sonuna kadar çabalamak. Hedefine yaklaşmaya çalışırken bir taraftan da Moliere, Proust, Poe, Tolstoy, Voltaire gibi edebiyatın büyük hastalık hastalarının kendince analizlerini sunuyor bize. Hem de ne analizler! Karşımızda her hastalık hastası gibi

bir tıp uzmanı, hatta "Hastalar, tıp kendileri için hiçbir şey yapmadan iyileşir, ölür ya da aynı şekilde devam ederler. Bu sebepten ötürü, tıp bilimine aşağı

yukarı istatistik bilimi kadar itimat etmek gerekir" gibi cümleler kuran bir filozof var.

Rengel'in romanını ne kadar özetlemeye çalışsak nafile. Çünkü özetlenemez romanlardan. Gücünü her cümlesi oya gibi işlenmiş anlatımından, düşündürürken kıkırdatan katmanlı derinliğinden ve göndermelerinden alıyor. Böylece hem Italo Calvino'nun oyun tarzını hatırlatıyor hem de Moliere'e hınzır selamlar çakıyor.

Hastalık Hastası Kiralık Katil/ Juan Jacinto Munoz Rengel/ Çeviren: Selay Sarı/ Yapı Kredi Yayınları/ 160 Sayfa.

